

❖ VRIJDAG IN DE VIERDE WEEK ❖

METTEN

Na de hexapsalm en de triadika van de toon:

PSALM-LEZINGEN

Na de eerste psalmlezing zingen we de kathisma-zangen volgens de toon van de week (zie appendix).

Na de tweede psalmlezing zingen we het kathisma-zang:

t.4 ˘ Het eerbied-wāar-dige Krūis * dát de tijd van onthouding hei-łigt, * ligt ūit-gè-steld voor onze ó- gèn. * Laat ons het heden vereren en ròe- pèn: * Mens-liè-ven-de Mees-` t̄er, * geef ons om de rest van de v̄as-ten-tijd * door de h̄ulp v̄an Uw Krūis * met een ernstig ge-moèd t̄e vol-brèn-` gèn, * zó- dat wij Uw levenschenkend Lijden mogen aan-schóu-wèn, * w̄aar-door wij ver-łost̄ zijn. ˘

kruis-theotokion:

t.4 ˘ Toen zij Ū, Dien zij op het einde der tijden ge-baard h̄ad * hóe-wel Gij voor alle tijden uit de beginloze Vader ge-bō-r̄en zijt, * aan één Krūis gè-ná- gēld z̄ag, * riep zij we-klá-gend ūit: * Wee mij, aller-dīer-baar-ste Jé-` z̄us, * hóe laat Gij, Die door de Engelen als God ver-hēer-lijkt w̄ordt, * U door wetteloze stervelingen kr̄ui-si- ḡen? * Ik bezing U, lankmoedige Ch̄rist̄us. ˘

Na de derde psalmlezing zingen we het kathisma-zang:

t.4 ˘ Christus, wij aanschouwen nu Uw vl̄ek-keloos Krūis, * hét licht van onze z̄ie-l̄en; * en terwijl wij het mét vr̄eug-d̄e ver-é- r̄en, * willen wij stralend ūit-r̄oe-p̄en: * ere zij Ū, Die daarop verhoogd zijt uit vrij-` è wil; * é- re zij Ū, Die daarop heel de sch̄eping hebt ver-łicht: * d̄aar-om verheerlijken wij U onophoudelijk met òn-z̄e h̄ym- n̄en. ˘

kruistheotokion:

t.4 - Toen Uw Moeder die nooit een mán had be-kēnd, * Ú aan het Kruis opge-hē-vēn zāg, * riep zij, moeder-lijk klā-gēnd tōt Ú, Wōord Gōds: * Wat is dit voor een ongehoord en onbegrijpelijk wōn-dēr, mijn Zōon? * Hoe is het mogelijk dat Gij Die van ā-l-les het Lé-ven zijt, * bij de Dōod vēr-keert? * Al-leen omdat Gij de stervelingen tot leven wilt brengen als dē Barm-hār-ti-gē. -

DE CANONS

we lezen de volgende canon van het kruis, en op hun beurt, de triodia. De canon van het mineon wordt gelezen in de Completen.

EERSTE ODE - VAN JOZEF - TOON 8

12
t' _Faraó en zijn wagens verzonken in dē zee, * door de als één kruis uitgestrekte staf van Mo - zes; * maar tegelijk verdeelde de - ze het wa - ter, * zodat Ísraël, dat slechts te voet ging, werd gered. * * Daarom zong het voor Gōd een overwinningslied. -

Laat ons heden het Kruis des Heren vereren met reine gedachten en in goede gezindheid, want het is ons geschonken en voor ons neergelegd tot heiliging en verlossing, tot verlichting, heerlijkheid en genade, voor allen die het omhelzen.

Het levenschenkend Kruis is voor ons neergelegd: het straalt een lichtende glans van genade uit. Laat ons ertoe naderen om die verlichting en vreugde te ontvangen met verlossing en vergeving, terwijl wij de Heer onze lof opdragen.

Welk een wonderbaar schouwspel! Het kostbare Kruis ligt voor ons uitgesteld, en als uit een bron wellen daaruit geestelijke Gaven op: het doet de zonden ophouden, het ontbindt de boeien van ziekte, het richt onze gedachten, wanneer wij er gereinigd toe naderen.

Mozes' staf was een voorafbeelding van het zegevierend Kruis, toen deze de Rode Zee verdeelde. Zo bevaren wij door de hulp van het Kruis in geloof de woelige levenszee zonder daarin onder te gaan. Zo ontvluchten wij de woeste stroom der zonden en worden wij vervuld van goddelijke rust.

Theotokion Toen ik U, mijn Kind, op onzegbare wijze ter wereld bracht, bleef ik gespaard voor de weeën van het baren. Maar hoe ben ik dan nu zo geheel en al overweldigd door smart? Want ik zie U aan het Kruis gehangen als een misdadiger, U Die de aarde in de vrije ruimte opgehangen hebt, zo riep de Alreine wenend.

DERDE ODE - CANON VAN HET KRUIS

Het Kruis dat ons alle goed heeft gebracht, ligt nu uitgesteld en wordt vereerd. Heel de schepping viert vol vreugde feest, want zij is verlicht door de genade van onze God, Die daarop uit vrije wil verheven werd.

Nu wij verlicht zijn door de glans die uitstraalt van het Kruis, laat ons in het midden van de heilige Vasten het duister der zonde ontvluchten, terwijl wij roepen: Barmhartige Heer, Die de Verlichting van allen zijt, ere zij U.

Heilig Kruis, u bezingen wij en wij kussen u gelovig; wij smeken dat gij ons door uw macht bevrijdt uit de strikken van de vijand, en ons die u vereren, leidt naar de haven van het Heil.

Theotokion Toen de reine Maagd het Leven op het Kruis gestorven zag, kon zij de smart in haar binnenste niet verdragen, en riep: wee mij, mijn Zoon: hoe heeft het wetteloze volk U toch vergolden!

irmos t. 8:

⁷²
 112
 In Uw wijsheid hebt Gij in den beginne de hemelen beves - tigd *
 en de aarde boven de wateren geplaatst. * Be - vestig ook mij,
 ó Chris - tus, * op de rots van Uw gebod. * Want niemand
 is heilig zoals Gij, ** Die alleen de Menslievende zijt. _

KATHISMA-ZANGEN

t.6 – Toen het hout van Uw Kruis werd op-ge-ri^{ch}t, * ver-loor de grondslag van de dood zijn vas^t-heⁱd, * w^{an}t U, Heer Christus, Die door de hades zo gretig ver-sl^ond-d^en w^{as}, * mo^{es}t hij sidderend vrij-la⁻ten. * Zo hebt Gij o^hs Uw Heil getoond, o Heⁱ-li⁻ge[;]; * wij[;] verheerlijken U, Zo^on van Go^d: * ont⁻ferm U[;] o⁻ver⁻oⁿs. –

Eer ... *herhalen*; Nu en ... *kruistheotokion*:

t.6 – Heden is het profetenwoord in ver-v^ul-ling ge-g^{aa}n, * w^{an}t zie, wij aan-bⁱd-d^en op de pla^{aa}ts * w^{aa}r Uw voeten stⁱl-hielden, o He^er. * Wij hebben geproefd de Vrucht van de Bo^om van het Heⁱl * ^en zijn daardoor bevrijd van de hartstocht der z^on-d^e, * do^or de gebeden van de Moeder Gods, al^leeⁿ M^en-s-li^e-v^en-d^e. –

VIERDE ODE - CANON VAN HET KRUIS

t.8

re / Gij zijt mijn Sterkte, o He^er; * Gij, o God, zijt mijn vreugde en mijn kr^{ac}ht. * Zonder te treden uit Uws Vaders schoot, * hebt Gij onze ell^{en}de bez^ocht. * Daarom roep ik met de Prof^et Habakuk tot U: ** Ere zij Uw kr^{ac}ht, o M^en-s-li^e-v^en-d^e. –

Zie de sterke schutse en de wederoprichting van de mensen, het onoverwinnelijk wapen van het geloof: het verlossing-brengend Kruis, is voor onze ogen neergelegd. Het heiligt en verlicht door Gods genade de harten van allen die er gelovig toe naderen.

In het midden van de Vasten is in ons aller midden het kostbaar Kruis neergelegd, Algoede, waaraan Gij, in het midden der aarde, vrijwillig werd verhoogd, Menslievende. De verering ervan heiligt de wereld en verjaagt de scharen der demonen.

Hemel en aarde verheugen zich tezamen: de zegevierende Martelaren, de Apostelen en de zielen der rechtvaardigen. Vervuld van blijdschap verheugen zij zich, omdat zij in ons midden het levenschenkend Hout zien uitgesteld, dat alle gelovigen redt en heiligt door de genade.

In mijn zorgeloosheid heb ik Uw Wetten niet onderhouden, Heer, zodat ik veroordeeld zal worden wanneer Gij uit de hemel wederkomt om de werken der mensen te oordelen. Daarom roep ik tot U: Bekeer mij, red mij, door de macht van Uw Kruis; en schenk mij tranen van berouw.

Theotokion Uit een maagdelijke schoot heb ik U, mijn Kind, gebaard, en ik ben geheel ontsteld nu ik U zie hangen aan een Kruis. Ik kan de verhevenheid van dit mysterie niet begrijpen, noch de diepte van Uw besluiten, zo riep de Alreine. Met nooit-zwijgende stemmen prijzen wij haar zalig als de Moeder Gods.

DE VIJFDE CANTIEK (Gebed van Jesaja - Uit de nacht ontwaakt... Jes26, 9-21)

VIJFDE ODE - CANON VAN HET KRUIS - 7.8

ti
 _Waarom hébt gij mij verstoten van voor uw Aangezicht, *
 ó avondsloos Licht? * En waarom omringt mij de vijandige
 duisternis? * Be - keer mij toch, zo smeek ik tot U, **
 en leid mijn wegen naar het licht van Uw geboden.

Juicht, volkeren; zingt en laat Psalmen klinken, geslachten; springt op van vreugde voor God, Die ons het Kruis geschonken heeft als onwankelbaar bolwerk, gij allen die van de Vasten geniet in deze tijd, en die voor uw ziel en uw geest een maaltijd bereidt.

Alheilig Kruis, dat omringd zijt door de geestelijke scharen, wij stervelingen raken u aan met onze aardse lippen. Vol liefde en verlangen putten wij daaruit heden heiliging en zegen, terwijl wij Hem Die aan u genageld was, verheerlijken.

Genees de slepende ziekten van mijn ziel, barmhartige Heer: maak dat ik mij verbeter in deze vastentijd en mij onthoud van zonden. Acht mij waardig Uw heilig Lijden te aanbidden, Algoede.

Theotokion Toen gij, Alonbevekte, Hem aan het Kruis zag, Die in Zijn goedheid op zulk een onzegbare wijze uit u geboren is, werd gij innerlijk gewond en riep: Wee mij, mijn goddelijk Kind! Hoe lijdt Gij, meer dan alle anderen? Ik vereer, Heer, Uw barmhartigheid.

HET TRIODION - TOON 4

irmos t.4 Het heeal stond vol verwondering ...

De sterren verborgen hun licht toen zij U zo onrechtvaardig zagen opgehangen aan het Hout, Lankmoedige, alleen rechtvaardige Verlosser, Die de duistere machten van de boze tot spot hebt gemaakt door Uw macht.

Wassen wij ons gelaat met het water der vasten; kussen wij het Hout waaraan Christus, Hij alleen voor ons allen, werd verhoogd. Want Hij had Zich bekleed met ons sterfelijk vlees om hem te doen sterven die ons de dood had gebracht.

Eerbiedwaardig Kruis, roem der Apostelen, wapen der Zege-dragers, trots der priesters, ringmuur der monniken, bewaker van alle gelovigen: behoed en heilig hen die u gelovig vereren.

Theotokion Toen de maagdelijke wijnstok de Druiventros die zij had doen ontspruiten, aan een Kruis gehangen zag, riep zij uit: mijn Kind, doe Uw zoete wijn vloeien om de dronkenschap te stuiten van de vijanden die U zo onredelijk hebben gekruisigd, U, Die onder alle omstandigheden lankmoedig zijt.

ANDER TRIODION

irmos t.4 Uit de nacht ontwaak ik tot u ...

Heden ligt Uw Kruis, het vererenswaardig Hout des levens, voor ons uitgesteld. De wereld verheugt zich, wanneer zij het kust, over de komst van de Geest.

Nu zij Uw Kruis zien uitgesteld in de kerk, bezingen U de hemelse Liturgen, Heer; terwijl de demonen sidderen, die Uw macht niet kunnen verdragen.

Eer . . . Laat ons rechtgelovig de goddelijke Drieheid verheerlijken: met de Vader en de Zoon ook de Heilige Geest, de ene Godheid; als de Eenheid in Drie Personen.

Nu en altijd . . . Wij gelovigen belijden u orthodox als Moeder en Maagd, die op onzegbare wijze Christus, onze God, hebt gebaard, Die alleen rijk aan erbarmen is.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Zoon van God, Die gekruisigd zijt op het drievoudige hout van de den, de ceder en de cypres: heilig ons allen, en acht ons waardig Uw levenschenkend Lijden te schouwen.

irmos t. 4 ☞ Uit dé nacht ontwaak ik tot u, * levenschenkend kruis van Christus, mijn Heer; * verlicht mij die u met vreeze omhels, ** en doe voor mij opstralen de dag van het heil. ☞

ZESDE ODE - CANON VAN HET KRUIS

irmos t. 8 Wees mij genadig ...

Toen het Kruis op aarde werd opgericht, vielen de demonen. Nu zien wij het roemrijk voor ons neergelegd, en wij kussen het om op te staan uit onze zondeval.

Terwijl wij U, Christus, verheffen als onze Koning en Heer, omhelzen wij vol vreugde Uw Kruis in het midden van de Vasten, want Gij hebt het ons geschonken als een onverwoestbare muur.

Het Kruis des Heren ligt voor ons uitgesteld: het schenkt ons allen grote genadegaven. Laat ons ertoe naderen om verlichting te verkrijgen voor hart en ziel.

Theotokion Geef ons kracht, Alreine, om ons te onthouden van alle slechtheid; maak ons sterk dat wij ons afkeren van slechte en boze daden, want gij zijt de bescherming van alle mensen.

irmos t. 8

ti ☞ Wees mij gena - dig, o Hei - land, * want talrijk zijn mijn zon - den. * Voer mij omhoog uit de afgrond van het kwaad. * Want tot U heb ik ge-roe - pen; ** en Gij hebt mij verhoord, o God, van mijn Heil. ☞

KONDAAK

⚡ Nu wordt niet langer de poort van Eden bewaakt door het vlam-
mend zwa^{er}ard, * want het werd op wonderbare wijze gedooft
door het hout van het kruis. * Verjaagd is de prikkel van de
dood, * de overwinning van de hades; * want Gij, mijn
Verlosser, zijt gekomen * en hebt tot hen in de hades geroepen:
** laat u weer terugvoeren in het paradijs. _

ZEVENDE ODE - CANON VAN HET KRUIS

irmos t. 8:

^{fa}
^{re} _ Toen God nederdaal - de, * vluchtte het vuur van Babylon. *
Daarom dansten de jongelingen in de vuuroven als op een wei - de, *
en zij zongen vol blijd - schap tot U: ** geloofd zijt Gij,
o God onzer Vaden. _

Hij Die buiten de tijd IS, heeft Zich in de tijd met ons vlees bekleed. In Zijn goedheid geneest Hij onze, zich door de tijd slepende ziekten, in deze tijd van onthouding, waarin het goddelijk Kruis voor ons is neergelegd om ons te heiligen.

Wij bezingen, prijzen, vereren en verheffen, Heer, Uw kracht; want Gij hebt ons, Uw dienaren, het goddelijk Kruis geschonken tot onuitputtelijke vreugde, en tot bewaker van onze zielen en lichamen.

Op de Dag van het Gericht, Heer, laat mij dan niet voor U staan als een veroordeelde door mijn slechte daden, en zend mij niet vol beschaming weg van voor Uw aangezicht. Maar heb medelijden met mij en red mij door Uw kostbaar Kruis, als de Algoede.

Heilig Kruis, Mozes heeft uw genade voorafgebeeld toen hij de bittere wateren zoet maakte door een hout. Zo worden wij ook door uw kracht bevrijd van de bitterheid der hartstochten: schep zoetheid in ons, nu wij u omhelzen met een rouwmoedige ziel.

Theotokion Schenk door uw voorbeden weer ruimte aan mijn ziel die van alle kanten benauwd wordt, Meesteres, die al de listen van onze bestrijder in het nauw drijft. Leid mij langs de nauwe weg om te komen tot de vrije ruimte van het Leven, Moeder Gods.

DE ACHTSTE CANTIEK (het lied van de drie jongelingen; Dan.3. 57-88)

ACHTSTE ODE - CANON VAN HET KRUIS

irmos t. 8:

re
ti
_ In zijn woede tegen de rechtvaardigen * deed de tyran der
Chaldee - en * de oven zeventvoudig ver - hit - ten. *
Maar toen hij hen gered zag door een ster - kere Kracht, *
riep ook hij tot U: * zegent de Schepper en Redder, gij
jongelin - gen. * Priesters bezingt, en gij, o volk, **
verheft Hem hoog in al-le eeuwigheid. _

De door God gedreven Elisa heeft eens met een hout het ijzer uit de rivier omhooggetrokken. Hierdoor gaf hij reeds lang tevoren een beeld van u, eerbiedwaardig Kruis: immers, door u worden wij vanuit de diepte der alles overstromende dwaling omhooggevoerd tot het vaste geloof, nu wij heden waardig geacht worden u te aanschouwen en gelovig te vereren, om daardoor de verlossing te oogsten.

Ook Jakob heeft u van verre voorafgebeeld, vereerenswaardig Kruis, toen hij met over elkander gelegde armen zijn kleinzonen zegende. Door genade zijn wij waardig geacht u te zien: wij naderen met onwankelbaar geloof en raken u aan om rijkelijk zegen te oogsten en licht en verlossing en ontbinding van zonden.

Nu wij door goede werken gereinigd zijn, laat ons in het midden van de Vasten verheugd nader treden om in geloof het Kruis des Heren te omhelzen en te kussen; opdat wij door de kracht ervan geleid, de tocht van het vasten met goede moed mogen voleindigen, en stralend het goddelijk Lijden mogen bereiken.

TRIADIKON Wij bezingen de Wezens-Ene, mede-beginloze, mede-eeuwige, mede-tronende enkelvoudige Natuur, Die onderscheiden wordt in Personen: de ongeboren Vader met de Zoon en de Heilige Geest: de ongeschapen Wezenheid en Godheid. En allen zingen wij: Priesters, zegent; volk, verheft Hem in alle eeuwen.

Theotokion Nu zie ik U als een onschuldig Lam aan het Kruis geslagen, mijn Zoon, Die vóór de tijd geboren zijt; en ik word door smart verscheurd doordat ik ondergedompeld ben in moederlijke smarten, zo riep de Alreine. Laten wij haar met nooit-zwijgende stemmen passend bezingen in alle eeuwen.

HET TRIODION

t.4 De schuldloze ...

Toen zij het lijden zag van U, de Onlijdelijke, leed heel de schepping met U mede, Lankmoedige: de zon verduisterde, rotsen scheurden uiteen, de aarde beefde en riep in vreze: bezingt de Heer, al Zijn werken, en verheft Hem in alle eeuwen.

«Bedwing de ondieren in het riet» die mij innerlijk benauwen, Verlosser, Die de ontorende beledigingen verdragen hebt, toen Gij met een rietstok op het hoofd werd geslagen, Christus, omdat Gij besloten had allen weer in hun eer te herstellen, die onteerd waren door de oude overtreding.

Wanneer ik denk aan Uw huiveringwekkend Oordeel, rechtvaardige Rechter, sidder ik en ben ontsteld. Ik luiver en weeklaag wanneer ik zie op mijn veroordelenswaardige daden. Verlosser, laat toch de menigte van mijn slechtheid niet de overhand krijgen op Uw barmhartigheid.

Theotokion Gebaard heb ik U zonder weeën, maar nu word ik bij Uw kruisiging door smarten verscheurd. Mijn binnenste wordt verscheurd bij het zien hoe Gij wordt vastgespijkerd en met een lans doorstoken, Lankmoedige, zo riep de alreine Maagd, die wij eenstemmig als Moeder Gods bezingen.

ANDER TRIODION

t.4 Alle werken Gods ...

Dat de bergen druipen van geestelijke gerechtigheid, en de heuvelen van vreugde, bij het zien van het Kruishout dat voor ons is neergelegd, en dat wij verheffen, Christus, in alle eeuwen.

De genade van Uw Kruis gaat alles teboven: het verjaagt de legerscharen der demonen en schenkt aan de mensen stromen van genezingen. Daarom bezingen wij U, Christus, in alle eeuwen.

Zegenen wij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de Heer.

Laat ons bezingen de beginloze Vader met de Zoon en de Heilige Geest: de Wezens-Ene Drieheid, één Heerschappij en God, Die wij loven en met hymnen bezingen in alle eeuwen.

Nu en altijd . . . Elke tong van de aardgeborenen bezingt u, Maagd, omdat gij het ontoegankelijk Licht hebt doen opstralen, dat de gehele wereld verlicht, Christus God. Hem bezingen wij altijd-durend in alle eeuwen.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

De uiteinden der aarde verheugen zich over de verering van Uw Kruis, Menslievende: de Engelen in de hemel reidansen heden tezamen met ons, die U, Christus, bezingen in alle eeuwen.

Loven, zegenen en aanbidden wij de Heer ...

irmos t. 4 Alle werkeñ Góds, en heel de schep`-ping *
zegt uw Schépper en Héer; * gij toegewijdeñ en nederigen
van hárt, ** volkeren bezingt en verhéft Hem in eeuwigheid. _

we zingen het MAGNIFICAT met het: U, eerbiedwaardiger...

DE NEGENDE CANTIEK (Lofzang van Zacharias)

NEGENDE ODE - CANON VAN HET KRUIS

irmos t. 8:

De Hemel geraakte buiten zich - zel - ve, * en de grenzen
der aar - de werden geschokt, * omdat God lichamelijk de
mensen verscheen, * zodat uw schoot meer dan de
He-mel-en omvat. * Daarom verheffen u, o Moeder Góds, **
de Heerschappijen der engelen, en der mensén. _

Aan het Kruis gehecht hebt Gij, Algoede, mijn gebroken-
heid genezen. Gij waart vastgenageld aan handen en voeten,
en Uw zijde werd doorboord, Koning van het heelal. Gij zijt
gedrenkt met gal en azijn, terwijl Gij de vreugde van allen zijt:
hun zoetheid, heerlijkheid en eeuwige verlossing

Schoon zijt gij boven saffier en goud, lichtstralend als de zon, goddelijk Kruis. Gij zijt neergelegd in de aardse beperktheid van een bepaalde plaats, maar wordt omringd door de geestelijke Machten, en Gij verlicht de gehele wereld en haar volheid met de stralen van de goddelijke kracht.

Het Kruis is een haven voor hen die door stormen worden geteisterd. Het is de leider der dwalenden en hun steun; de roem van Christus, de kracht van Apostelen en Profeten; het bolwerk der zegevierende Martelaren en de toevlucht van alle mensen. Nu is het in ons midden neergelegd, wij mogen het zien en omhelzen en kussen in het midden van de Vasten.

Wanneer Gij zult wederkomen op de aarde, om de wereld te oordelen, die Gij geschapen hebt, Heer; wanneer Gij komt, begeleid door de legerscharen der Engelen, terwijl het Kruis voor U uit straalt, schitterender dan de zon: heb dan medelijden met mij, en door de macht van dat Hout, red mij die meer dan alle andere stervelingen heb gezondigd.

Theotokion Ongeschonden heb ik U geboren uit mijn schoot, Die uit de Vader geboren zijt vóór alle eeuwen. Hoe wordt Gij nu door verdorven mensen verscheurd, mijn Zoon: zij doorboren Uw zijde met een lans en zij nagelen U aan handen en voeten vast op onmenselijke wijze, zo riep de Alreine. Laat ons haar naar waarde verheffen.

HET TRIODION

irmos t.4 Alle aardgeborenen ...

Door het Hout van het Kruis hebt Gij de vlam van de zonde gedoofd, Christus; met Uw doorboorde handen hebt Gij uit de hand van de vijand Adam gered, die zijn onmatige handen had uitgestrekt naar de vrucht, waarvan Gij hem had verboden te eten, erbarmingrijke Christus.

Vrij van hartstocht hebben wij Uw kostbaar kruis mogen vereren. Acht ons waardig, Christus, Uw lijden te beschouwen, dat voor alle stervelingen de hartstochtloosheid doet opwellen. Want Gij vergeeft onze zonden en Gij maakt ons tot kinderen van de waarheid van de opstanding.

Ons die tot de dood vervallen waren, hebt Gij weer opgeheven door Uw Opstanding. Door Uw dood hebt Gij de macht van de Dood gebroken. Gij hebt ons verzoend met Uw Vader doordat Gij voor ons Uw Bloed hebt vergoten, Weldoener. Daarom verheerlijken wij U als God, de almachtige Verlosser.

Theotokion Gij zijt het die Hem, Die in Persoon Gods Wijsheid is, op aarde hebt gebaard. Schenk mij wijsheid, zo smeed ik u, om de aanvallen, de hinderlagen en de listen te ontvluchten van de beramer van alle kwaad, Moeder Gods, maagdelijke Bruid en sterke toevlucht der gelovigen.

ANDER TRIODION

irmos t.4 Ongerepte Moeder Gods ...

Het kostbaar Kruis dat omringd wordt door de legerscharen der Engelen, mogen ook wij verheffen door het te vereren.

Het vlekkeloze Hout, waardoor wij, stervenden, weer deel kregen aan het Leven, het Kruis des Heren, verheffen wij.

Eer . . . Wij verheffen de Heilige Drieheid: de beginloze Vader, de mede-beginloze Zoon, en de mede-tronende Geest.

Nu en altijd . . . U bezingen wij allen als ongehuwde Bruid, Moeder en Maagd. Alreine: want zonder tussenkomst van een man hebt gij de Schepper gebaard.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Kruis van Christus, leid hen, aan wie het is toegestaan u te zien en te kussen, nu verder om het alheilige Lijden te bereiken.

irmos t. 4 / Ongerep - te Moeder en Maagd, * die het
 on - om - vat - bare Woord * in uw bin - nen ste hebt om - vat, *
 en in het vlees ter wereld hebt gebracht; ** u verheffen wij
 met onze zan - gen. _

en het Waarlijk, het is waardig ... *met een pokloon*

PHOTAGOGIKON *in de toon van de week (zie horologion)*

Gelezen lofpsalmen en gelezen doxologie

APOSTICHEN *idiomelon, toon 4*

t.4 ˘ Heer, Die de wáar-heid door-vórst * én Die ál-les kènt ˘
 wat wij zó diép had-dèn ver-bór-gen; * Gij hebt de Farizeeër
 ver-oòr-˘ déeld, * die geheel be-heerst wérd door íj- de-lè waan,
 * én die zich rechtvaardig achtte door zijn goede wér-kèn. *
 Doch de Tollenaar die rouw-mòe-díg bád, * hebt Gij ge- recht-
 vaa-˘ digd, * ál werd hij door de ander ver-oòr-deeld. * Gekruis-
 sigde, maak ook ons tot navolgers van zijn bé- rōuw, * en schenk
 ons vergeving als de Mens-lié-ven-dè. ˘

Heer, vervul ons 's morgens met Uw barmhartigheid; dan zullen wij juichen en ons verheugen. Geef dat wij ons mogen verheugen over al onze dagen; ook over de dagen dat Gij ons vernederd hebt, over de jaren waarin wij rampen zagen. Zie toch neer op Uw dienaren, op Uw werken, en leid hun kinderen.

en we herhalen: Heer, die de waarheid...

Moge de luister van de Heer onze God over ons stralen. Maak voor ons recht het werk van onze handen; ja, maak recht het werk van onze handen.

martyrikon:

t.4 ˘ Heilige Mártelaren, * wié wordt niet met ontzag ver-vuld
 * bij het zien van de goe-dé strijd diè gij ge-stre-dèn hèbt? * Hoe
 gij, toen gij nog in het li-chaám waárt, * de onlichamelijke vij-ánd
 over-wón-˘ nèn hèbt * dóór Christus te be-lij-˘ dèn, * slechts ge-
 wà-pénd met Zijn Kruis? * Zo hebt gij op waár-di-˘ ge wij-zè ge-
 toðnd * hóe wij de demonen kunnen ver-ja-˘ gèn, * en de over-
 winning behalen op de vij-an-dèn. * Bidt onophoudelijk voor
 de redding van ðn-zè zié-˘ lèn. ˘

Eer ... Nu en ... *kruistheotokion:*

t.8 ˘ Hedèn wordt de Meester van heel de schep-˘ ping, * dé Heer
 der heer-˘ lijk-heid, * vastgena-˘ geld aan het Kruis * én Zijn zijde
 wordt met een lans doorboord. * Hij Die de zoetheid is der Kerk, *
 wordt met gal ˘ en a-˘ zijn ge-laafd. * Hij Die de hemelen met wólken
 be-dèkt * wordt met een krans van doornen ge-kroond * én met

een spòt-ge- waad bè-klèed. * Híj Die met Zijn handen de méns
 heeft ge-for-meerd * wòrdt geslagen door die hand van leem. *
 Híj Die de wè-reld mèt luis-tèr tooit * wòrdt door de geseling van
 Zijn schoónheid bè-roofd. * Híj aanvaardt dat Hij wòrdt bè-spùwd,
 * uit-geschòlden èn tót spòt ge-maakt: * dát alles heeft mijn Be-
 vrijder en God willen verdúren vòor mij,* dié om mijn zonden te
 veroordélèn bèn, * wánt in Zijn mè-de-lij- den * wíl Hij de
 wè-reld uit haar dwa-lingen ver-los-sen. †

IN HET ZESDE UUR

TROPAAR VAN DE PROFETIE

Uw hei - lig Kruis ver - eren wij, o Mees - ter, ** en Uw
 heilige ver - rijzings , loven wij. -
ofwel byz.. mel.:

(Δ) Uw Kruis o Mees : - ter. vere - ren wij,(Δ) en Uw hei -
 li - ge op - standing , ver - heer - lij - ken wij. -(Δ)

Eer ... Nu en ... *herhalen*

PROKIMEN TOON 6

PS 77

Hij is barm- hartig* en ver- geeft on- ze

zon- den.

Sla acht, Mijn volk, op Mijn Wet, Ik zal u spreken in gelijkenissen en wetenschap verkondigen over het begin der dingen.

LEZING UIT DE PROFETIE VAN JESAJA 29,13-23

Zo spreekt de Heer: dit volk nadert Mij met zijn mond en zij eren Mij met hun lippen, maar hun hart houden zij ver van Mij. Tevergeefs eren zij Mij door geboden en leringen van mensen te onderwijzen. Zie, daarom zal Ik doorgaan met dit volk te verbannen, en Ik zal hen verplaatsen en Ik zal de wijsheid van de wijzen vernietigen en het inzicht van de verstandigen verbergen. Wee hun die zich diepzinnig beraden, maar niet volgens de HEER. Wee hun die in het geheim beraadslagen, en van wie de werken in duister gehuld zijn, en die zeggen: Wie

ziet ons, wie kent ons of weet wat wij doen? Moet gij niet beschouwd worden als leem van de pottenbakker? Het maaxsel zal toch niet tegen zijn maker zeggen: Gij hebt mij niet gevormd? Of een voorwerp tegen zijn werkman: Gij hebt mij niet goed gemaakt? Nog een korte tijd, en zal de Libanon niet veranderen en worden als de berg Karmel? En zal de Karmel niet beschouwd worden als een woud? Op die dag zullen doven de woorden van het Boek horen, en de ogen van de blinden die in het duister zijn en in een nevel, zullen zien. De armen zullen vol vreugde juichen om de HEER, en de wanhopigen zullen vervuld worden van blijdschap. Want de wetteloze is er niet meer, en de hoogmoedige is omgekomen. En wie met onrecht wetteloosheid bedrijven, zullen uitgeroeid worden; en ook zij die andere mensen laten zondigen in hun woorden. Zij leggen valstrikken voor allen die in de poorten rechtspreken, want zij verbogen het recht voor de ongerechten. Daarom, zo spreekt de HEER over het huis Jakob, dat Hij heeft afgezonderd van de afstammelingen van Abraham: Nu zal Jakob niet beschaamd worden, noch zal het aangezicht van Israël betrekken. Maar wanneer hun kinderen Mijn werken zullen zien, zullen zij Mijn Naam heiligen, omwille van Mij, en de Heilige van Jakob zullen zij heiligen, en de God van Israël zullen zij vrezen.



TWEEDE PROKIMEN

TOON 5

PS 78

Help ons, God onze Verlosser: *

be - vrijd ons, Heer, om de heer-lijk-heid van Uw Naam.

God, de heidenen zijn Uw erfdeel binnengedrongen; zij hebben Uw heilige Tempel ontwijd: de lijken van Uw dienaren gaven zij als voer aan de vogelen des hemels.

NA DE VREN

(d.w.z. na de typika) wordt het kruis vereerd -zoals op zondag- en binnengebracht in het altaar (zie p.25 vv)

VESPERS VAN VRIJDAGAVOND

ps.103; vredeslitanie; het 18^e kathisma in drie stasen, waarbij steeds een litanie, waaronder de priester de H. Gaven naar de proskomidie-tafel overbrengt.

HEER IK ROEP ... *we zingen 10 stichieren*; het idiomelon (2x) :*

t.7 ^ε De waardigheid die Gij aan mijn ziel ge-schòn-ken hād, * heb ik tot slāaf gè-maakt van mijn harts-tōch-tèn. * Zō ben ik als een rēdeloós dier gewōrdēn, * en kan ik mijn ogen niet tot U ōp-slaàn, Aller-hoòg-stē. * Māar zoals de Tollenaar, Christus, smeek ik met ge-bō-gen hoòfd: * Gōd, wees mij ge-nā-dig en rēd- mij. -

dan de 4 martyrika van de toon , zie appendix.

en dan nog 4 stichieren uit het Mineon

Eer ... het nekrosimon van de toon, zie appendix

Nu en ... theotokion (dogmatikon) van de toon

Intocht met wierook, indien er een evangelie-lezing volgt, dan ook met het Evangelie-boek. Vreugdevol Licht ..

** De bovenstaande volgorde van de stichieren geldt voor de Vespers met Liturgie van de Voorafgewijde Gaven. Indien er geen Liturgie is, dan wordt de Vespers als volgt gezongen: bij de Heer ik roep-verzen: 3 martyrika van de toon (appendix), en 3 van het mineon; Eer... necrosimon van de toon (app.); Nu en dogmatikon (app.). Bij de apostichen: 2 x het idiomelon, het 4e martyrikon (app.) en een theotokion van dezelfde toon.*

PROKIMEN TOON 4

PS. 79

Gij Die zetelt op de Che- ru- bim, * ver- schijn ons in

Uw heer- lijk- heid.

Luister, Herder van Israël, Die Jozef leidt als een kudde: wek op Uw macht en kom om ons te verlossen. God, bekeer ons: doe Uw aangezicht over ons lichten, zodat wij gered worden.

LEZING UIT GENESIS 12,1-7

De HEER zei tegen Abram: Ga uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, en kom naar het land dat Ik u wijzen zal. Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en gij zult gezegend zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden. Toen ging Abram op weg, zoals de HEER tot hem gesproken had, en Lot reisde met hem mee. Abram was vijfenzeventig jaar oud, toen hij uit Haran vertrok. En Abram nam Sara, zijn vrouw, en Lot, de zoon van zijn broer, en al hun bezittingen die ze verworven hadden, en de mensen die zij in Haran verkregen hadden; en zij gingen weg om naar het land Kanaän te gaan. En Abram trok in de lengte door dat land heen tot aan de plaats Sichem, tot aan de hoge eik. De Kanaänieten woonden toen in dat land. Toen verscheen de HEER aan Abram en zei: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij daar een altaar voor de HEER, Die hem verschenen was.



TWEEDE PROKIMEN

TOON 2

PS. 80

Juicht voor God, want Hij is on- ze

Hel- per.

Heft een psalm aan en slaat de pauken, het lieflijk psalter en de harp; blaast de bazuin, de feestbazuin van de nieuwe maan.

LICHTZEGEN

LEZING UIT DE SPREUKEN 14,15-26

Een eenvoudig man gelooft elk woord,
maar een schrandere bedenkt zich.

Een wijze vreest en keert zich af van het kwade,
maar een onverstandige vertrouwt op zichzelf
wanneer hij omgaat met een wetteloze.

Wie snel toornig wordt, handelt zonder nadenken,
maar een verstandig man verdraagt veel.

Het lot van onverstandigen is slechtheid,
maar de schranderen verwerven kennis.

De kwaaddoeners zullen uitglijden voor de ogen van goede mensen,
en de goddelozen zullen dienen bij de deur van de rechtvaardigen.

Vrienden zullen hun arme vrienden gaan haten,
maar talrijk zijn de vrienden van de rijken.

Wie armen veracht, zondigt,
maar welzalig is hij die zich over armen ontfermt.

Afgedwaalde onrechtvaardigen smeden kwaad,
maar goede mensen bewerken barmhartigheid en waarheid.

Wie kwaad smeden, kennen geen genade en trouw,
maar aalmoezen en eerlijkheid zijn bij hen die het goede bewerken.

Ieder die zorgvuldig handelt, ontvangt overvloed,
maar wie wil genieten zonder moeite vindt gebrek.

De kroon van de wijzen is hun rijkdom,
het tijdverdrijf van de onverstandigen is slecht.

Een betrouwbare getuige is een redder van levens,
maar wie leugens doet oplaaien, is een bedrieger.

In de vreze des HEREN ligt een sterk vertrouwen,
en voor Zijn kinderen zal Hij een toevlucht zijn.



*meteen de wierook-zang: Laat mijn gebed ... en de rest van de dienst
van de voorafgewijde Gaven.*

